

WĄTEK EPOKOWY – STAROŻYTNOŚĆ

Lp.	Temat jednostki lekcyjnej	Dopuszczający Uczeń:	Dostateczny Uczeń:	Dobry Uczeń:	Bardzo dobry Uczeń:	Celujący Uczeń:
1.	Uwagi wstępne o realizacji programu. Wymagania edukacyjne.					
2.	Warunki naturalne Morza Śródziemnego i pierwsze cywilizacje.	Określa położenie geograficzne cywilizacji starożytnych, leżących nad Morzem Śródziemnym.	Wyjaśnia, jaki wpływ wywarło środowisko geograficzne na gospodarkę starożytnej Grecji; wskazuje na mapie omawiane zmiany terytorialne.	Opisuje wpływ warunków naturalnych na wielokulturowość basenu Morza Śródziemnego.	Charakteryzuje drogi przenikania się różnych kultur w basenie Morza Śródziemnego w okresie starożytności; omawia etapy tworzenia się cywilizacji śródziemnomorskich i ich cechy charakterystyczne.	Samodzielnie ocenia, jakie znaczenie miały warunki naturalne dla przenikania się kultur w basenie morza Śródziemnego; omawia czynniki sprzyjające i niesprzyjające przenikaniu się kultur w starożytności.
3.	Gospodarka – początki gospodarki ludzkiej.	Wymienia rodzaje gospodarki, jakie znał człowiek pierwotny; dostrzega rolę gospodarki w państwach pierwszych cywilizacji i wskazuje, gdzie powstały państwa w starożytności.	Lokalizuje w czasie omawiane epoki; zna pojęcia: wspólnota pierwotna, dobra pierwotne, rewolucja neolityczna, uprawa, hodowla, cywilizacja; umie wskazać na mapie państwa i cywilizacje śródziemnomorskie; wyjaśnia, co uwarunkowało	Charakteryzuje cechy gospodarki łowiecko-zbierackiej; omawia pojęcie: rewolucja neolityczna i wyjaśnia jej znaczenie w dziejach ludzkości; zna cechy charakterystyczne epok metalurgicznych (epoka miedzi i żelaza).	Dostrzega procesy zasiedlania regionu przez ludność poszczególnych kultur w świetle badań archeologicznych w obrębie regionu; dokonuje charakterystyki tworzenia się podstaw gospodarki wytwarzającej w epoce mezolitu;	Samodzielnie charakteryzuje genezę i uwarunkowania naturalne powstawania pierwszych osad; wyjaśnia, dlaczego przejście do gospodarki rolnej przyczyniło się do rozwoju społeczeństw; samodzielnie uzasadnia tezę, że handel był motorem napędowym

			powstawanie państw w starożytności w określonych rejonach.		wskazuje cechy charakterystyczne gospodarki greckiej i rzymskiej.	rozwoju cywilizacji starożytnych.
4.	Gospodarka – wymiana handlowa w świecie starożytnym	Lokalizuje w przestrzeni szlaki handlowe starożytności, dostrzega rolę gospodarki i handlu w państwach pierwszych cywilizacji – Sumerze, Egipcie i Chinach.	Wyjaśnia rolę Fenicjan w procesie rozwoju handlu i gospodarki w basenie Morza Śródziemnego.	Charakteryzuje genezę pieniądza i wyjaśnia jego znaczenie w wymianie handlowej; sprawnie posługuje się mapą historyczną; wyjaśnia pojęcie: gospodarka towarowo-pieniężna.	Charakteryzuje rolę instytucji kredytu w starożytności; wskazuje i opisuje cechy handlu w starożytności; opisuje rodzaje handlu wymiennego, jakie znano w starożytności.	Ocenia znaczenie pieniądza w handlu międzynarodowym; charakteryzuje samodzielnie fazy dziejów cywilizacji rolniczych.
5.	Gospodarka w świecie starożytnym – lekcja powtórzeniowa.					
6.	Grecko-rzymska spuścizna kulturowa.	Wie, że we współczesnym świecie są obecne przejawy greckiej i rzymskiej tradycji i kultury, potrafi podać ich przykłady; umiejscawia w czasie i przestrzeni cywilizację starożytną Grecji oraz Rzymu.	Dostrzega różnorodność językową cywilizacji basenu Morza Śródziemnego; opisuje wydarzenia związane z wielką kolonizacją grecką jako przykład ekspansji politycznej, gospodarczej i kulturalnej cywilizacji śródziemnomorskiej.	Przedstawia przykłady zapożyczeń dorobku cywilizacyjnego wśród ludów śródziemnomorskich; wymienia główne cechy kultury minojskiej i mykeńskiej; charakteryzuje wkład Fenicjan w obszar śródziemnomorski; potrafi analizować źródła; sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Dostrzega przenikanie się różnych kultur we współczesnym świecie; wyjaśnia rolę Aleksandra Macedońskiego w procesie rozprzestrzeniania kultury greckiej; wymienia osiągnięcia cywilizacji basenu Morza Śródziemnomorskiego, które są stosowane do dzisiaj; swobodnie posługuje się terminologią dotyczącą tematu.	Dokonuje samodzielnej oceny; wymienia wyznaczniki antycznej cywilizacji i kultury; dostrzega zależności między kulturą i nauką a innymi dziedzinami życia społeczno-gospodarczego; wykorzystuje wiadomości i odwołuje się do literatury uzupełniającej i źródeł.
7.	Starożytna Grecja to nie	Wymienia pojedyncze	Zna osiągnięcia	Omawia genezę i	Charakteryzuje	Wskazuje

	tylko filozofia.	przykłady osiągnięć greckiej medycyny, geografii, matematyki, astronomii.	greckiej medycyny, geografii, matematyki, astronomii; omawia rozwój historiografii greckiej, wymieniając jako przykłady najbardziej znane fakty.	rozwój filozofii greckiej; wyjaśnia zastosowanie wynalazków greckich w starożytności.	działalność i osiągnięcia Euklidesa, Hipokratesa, Archimidesa, Talesa z Miletu, Pitagorasa, Arystycha z Samos, Hipparcha, Ptolemeusza, Pliniusza Starszego, Herodota, Tukidydesa, Platona, Sokratesa, Arystotelesa, Demokryta, Protagorasa, Diogenesa z Synopy	konsekwencje zastosowania różnorodnych wynalazków nauki greckiej i dowodzi przełomowego znaczenia wybranych wynalazków; samodzielnie analizuje i porównuje kierunki filozoficzne, odwołując się do literatury uzupełniającej i źródeł.
8.	Antyczne korzenie współczesnych dyscyplin naukowych.	Wie, jakie były najbardziej istotne osiągnięcia nauki, cywilizacji starożytnego Wschodu; wymienia jej najważniejsze przykłady.	Omawia osiągnięcia nauki, cywilizacji starożytnego wschodu i podaje konkretne przykłady.	Zna wpływ nauki, cywilizacji starożytnego Wschodu na naukę późniejszych okresów; zna rolę nauki greckiej i rzymskiej; wskazuje przykłady współczesnego wykorzystania myśli naukowej starożytności.	Charakteryzuje osiągnięcia nauki greckiej i rzymskiej i ich wpływ na naukę późniejszych okresów.	Umie samodzielnie ocenić konsekwencje wykorzystania wynalazków antycznych w następnych epokach, odwołując się do literatury uzupełniającej i źródeł.
9.	Dziedzictwo językowe starożytnych Greków.	Postrzega Grecję jako kolebkę kultury i cywilizacji europejskiej.	Omawia genezę i rozwój pisma; charakteryzuje rozprzestrzenianie się języka greckiego w dobie kolonizacji; wyjaśnia pojęcia; alfabet fonetyczny,	Omawia genezę i podział języków indoeuropejskich; dostrzega wpływ politycznej aktywności Greków na dzieje języków europejskich i światowych;	Ocenia wpływ położenia geograficznego Grecji na rozwój kultury europejskiej; zna i podaje przykłady słów pochodzenia greckiego występujące we	Samodzielnie ocenia znaczenie i konsekwencje funkcjonowania antycznej wspólnoty językowej.

			koine.	wymienia przyczyny rozpowszechniania się greki i łaciny w świecie antycznym; sprawnie posługuje się mapą historyczną.	współczesnej polszczyźnie; podaje przykłady zastosowania języka greckiego w nauce, polityce, religii i życiu codziennym; dostrzega rolę Bizancjum w utrzymaniu pozycji greki.	
10.	Dziedzictwo językowe starożytnych Rzymian.	Wskazuje przykłady słów pochodzenia łacińskiego występujących we współczesnej polszczyźnie.	Potrafi podać przykłady regionalnych zabytków epigraficznych języka łacińskiego.	Dostrzega rolę języka łacińskiego dla rozwoju kultury w strefie śródziemnomorskiej w antyku; podaje przykłady zastosowania języka łacińskiego w nauce, polityce, religii i życiu codziennym; sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Charakteryzuje znaczenie języka łacińskiego dla współczesnej wspólnoty językowej kultury europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem kultury polskiej; wyjaśnia znaczenie napisów łacińskich często powtarzających się w kościołach i na cmentarzach, z uwzględnieniem zabytków regionu.	Samodzielnie ocenia wpływ łaciny na kształtowanie języka prawniczego, medycznego, języka nauki i Kościoła.
11.	Gospodarka, nauka i język świata antycznego – lekcja powtórzeniowa.					
12.	Gospodarka , nauka i język w starożytności – pisemny test wiadomości.					
13.	Grecy wobec świata	Zna pojęcie	Dokonuje	Charakteryzuje	Omawia proces	Dokonuje

	barbarzyńskiego.	barbarzyńcy i potrafi wskazać etapy jego ewolucji w świecie greckim.	charakterystyki etapów przemian pojęcia barbarzyńcy; zna przyczyny tych przemian.	stosunki grecko-barbarzyńskie w różnych momentach historycznych i dokonuje ich oceny.	hellenizacji basenu Morza Śródziemnego; charakteryzuje wpływ literatury i filozofii greckiej na formowanie się stereotypu barbarzyńcy i fenomenu pojmowania własnej kultury za prawdziwie ludzką.	samodzielnych ocen omawianych procesów, uwzględniając ich podłoże społeczne, polityczne i kulturowe.
14.	„Swojskość” i „obcość” w starożytnym Rzymie.	Podaje przykłady kontaktów Rzymian z ludami barbarzyńskimi.	Charakteryzuje wpływ podbojów rzymskich na rozwój kontaktów z plemionami barbarzyńskimi; omawia proces romanizacji basenu Morza Śródziemnego.	Przedstawia etapy formowania się Imperium Romanum i związane z tym procesy ewoluowania pojęcia barbarzyńcy.	Charakteryzuje wpływ literatury rzymskiej na formowanie się stereotypu barbarzyńcy i fenomenu pojmowania własnej kultury za prawdziwie ludzką.	Zajmuje stanowisko w dyskusji i samodzielnie je argumentuje; dokonuje samodzielnych ocen.
15.	Ekspansja rzymska- przyczyny i etapy podbojów rzymskich.	Wymienia przyczyny ekspansji rzymskiej; zna podstawowe pojęcia związane z tematem.	Omawia podboje rzymskie w czasach cesarstwa; wyjaśnia postawy Rzymian wobec ludów podbitych; lokalizuje w czasie i przestrzeni zasięg ekspansji rzymskiej w rejonie Morza Śródziemnego.	Charakteryzuje przebieg i znaczenie podbojów Rzymian w okresie IV-I w p. n. e. (wojny punickie, ekspansja w basenie Morza Śródziemnego, zajęcie Półwyspu Iberyjskiego) oraz w okresie cesarstwa rzymskiego.	Wskazuje przyczyny identyfikacji podbitych ludów z kulturą rzymską; omawia proces romanizacji i wskazuje jego przykłady.	Samodzielnie ocenia stosunek Rzymian do narodów podbitych; analizuje źródła; posługuje się wiedzą pozaźródłową.
16.	Ekspansja rzymska – organizacja prowincji i skutki podbojów.					

17.	Organizacja armii rzymskiej – okres królewski i czasy republiki.	Opisuje uzbrojenie rzymskiego żołnierza; zna podstawowe pojęcia związane z tym zagadnieniem.	Charakteryzuje organizację armii rzymskiej w różnych okresach rozwoju państwa.	Wymienia najważniejsze reformy wojska rzymskiego; wymienia rzymskie maszyny wojenne oraz przykłady ich wykorzystania; opisuje organizację obozu rzymskiego legionu.	Dokonuje charakterystyki reform wojska rzymskiego, wskazując na ich podłoże i konsekwencje społeczne.	Wykonuje dodatkową pracę (9 referat, prezentację) na temat organizacji armii rzymskiej, w której w sposób krytyczny wykorzystuje literaturę uzupełniającą, źródła i statystyki.
18.	Organizacja i technika wojenna armii rzymskiej.					
19.	Analiza porównawcza – strategia Cezara i Aleksandra Wielkiego	Wymienia najważniejsze dokonania obu dowódców.	Wymienia przyczyny wojen prowadzonych przez Aleksandra i Cezara; dokonuje prostych porównań strategii obu dowódców.	Dokonuje charakterystyki strategii Cezara i Aleksandra, wskazując na ich podłoże oraz konsekwencje; dokonuje oceny omawianych wydarzeń.	Samodzielnie konstruuje sądy na temat kampanii prowadzonych przez obu dowódców.	Zajmuje stanowisko w dyskusji, wykazując się wiedzą pozarządową i odwołując się do opinii naukowych.
20.	Antyczny wzór żołnierza.	Wyjaśnia pojęcie wzoru żołnierza i wymienia cechy przypisywane antycznym bohaterom, żołnierzom, obrońcom ojczyzny.	Omawia wzór antycznego bohatera i obrońcy ojczyzny na wybranych przykładach; wymienia założenia wychowania patriotycznego w oświeceniu.	Dokonuje prezentacji motywu heroizmu w polskiej literaturze (np. Konrad Wallenrod, Reduta Ordona, Trylogia, Kamienie na szaniec); przedstawia postacie polskich żołnierzy bohaterów; wyjaśnia pojęcie poezji trytejskiej w kontekście recepcji antycznych wzorów	Charakteryzuje poglądy przedstawicieli Wielkiej Emigracji na temat patriotyzmu; wskazuje przykłady realizacji ideałów w rzeczywistości; dokonuje oceny.	Ustosunkowuje się do różnych stanowisk historiograficznych; popiera zajęte stanowisko argumentami; omawia wpływ antycznych wzorców na wychowanie młodzieży (na samodzielnie wybranych przykładach).

21.	Armia rzymska w starożytności – lekcja powtórzeniowa.			bohatera, żołnierza i obrońcy ojczyzny.		
22.	Imperium Rzymskie w starożytności – pisemny test wiadomości.					
23.	Kobieta, mężczyzna i rodzina w Biblii.	Zna podstawowe pojęcia związane z tematem, potrafi je stosować w kontekście omawianych treści.	Przedstawia kontekst społeczno-kulturowy powstania starego i nowego Testamentu; przedstawia obraz rodziny starotestamentowej.	Omawia koncepcje miłości, rodziny w judaizmie oraz status kobiety i mężczyzny w społeczeństwie izraelskim; wymienia kobiece bohaterki ST i NT: Estera, Judyta, prorokinie Miriam, Chulda, Debora, a także kobiety w otoczeniu Jezusa: Marta, Maria z Magdali.	Charakteryzuje obraz rodziny w Biblii i wskazuje na jej recepcję w późniejszych epokach.	Zajmuje stanowisko w dyskusji; formułuje samodzielnie opinie i sądy, popiera je argumentami.
24.	Kobieta, mężczyzna i rodzina w starożytnej Grecji .	Wymienia wartości i ideały w życiu rodzinnym starożytnych Greków i Rzymian.	Omawia pozycję kobiety i mężczyzny w społeczeństwie greckim i rzymskim; wymienia funkcje rodziny greckiej i rzymskiej (funkcje prokreacyjne, obowiązek wobec rodu i państwa); omawia rolę i zadania kobiety oraz mężczyzny w rodzinie	Wskazuje na przyczyny ewolucji pozycji kobiety w społeczeństwie rzymskim, dokonuje porównania sytuacji społeczno-prawnej kobiet i mężczyzn w społeczeństwach greckim i rzymskim.	Charakteryzuje poglądy filozofów greckich (Platona, Arystotelesa, stoików) na rolę kobiety, mężczyzny i zadania małżeństwa.	Dokonuje samodzielnej oceny pozycji kobiety i mężczyzny oraz funkcji rodziny w świecie starożytnym, odwołując się do wiedzy pozaźródłowej.

25.	Kobieta, mężczyzna i rodzina w starożytnym Rzymie.		rzymskiej.			
26.	Pojęcia „obywatel” i „obywatelstwo” w starożytności.	Wyjaśnia pojęcia obywatela i obywatelstwa, potrafi je stosować w kontekście omawianych treści.	Wymienia prawa przysługujące obywatelom ateńskim i rzymskim; wskazuje przyczyny ewolucji zakresu obywatelstwa w Rzymie; omawia cechy charakterystyczne obywatela w świecie greckim i rzymskim.	Charakteryzuje ewolucję ustroju rzymskiego oraz zakresu obywatelstwa w różnych okresach dziejów Rzymu; omawia działalność Klejstenesa i Peryklesa.	Dokonuje charakterystyki przemian ustrojowych i społecznych w starożytnych Atenach; charakteryzuje ewolucję ustroju rzymskiego oraz zakresu obywatelstwa w różnych okresach dziejów Rzymu; omawia status pozostałych grup społecznych w republikańskim Rzymie.	Potrafi omówić procesy związane z nadawaniem obywatelstwa w Grecji i Rzymie, podając własny punkt widzenia na sprawy z tym związane i uzasadniając swoje stanowisko faktami zawartymi w materiale źródłowym i literaturze uzupełniającej.
27.	Antyczne wzorce obywatelskie.	Wyjaśnia pojęcie wzoru obywatela i odnosi go do konkretnych przykładów ze starożytności.	Przedstawia podstawowe wartości i ideały demokracji ateńskiej oraz republiki rzymskiej.	Wskazuje przykłady i motywy aktywności politycznej obywateli Aten i Rzymu (na przykładzie solona, Peryklesa, Sokratesa, Cyncynata, Katona).	Dokonuje porównania różnych postaw obywatelskich w starożytności i samodzielnie je ocenia; wyjaśnia zależność między postawą obywatelską a patriotyzmem na przestrzeni dziejów.	Samodzielnie omawia odniesienia do antycznych wzorców obywatela w polskiej myśli i praktyce politycznej renesansu, oświecenia i XIX wieku; dokonuje pełnej charakterystyki problemu, odwołując się do źródeł.
28.	Wzór obywatela w polskiej myśli politycznej.					
29.	Recepcja antycznego pojęcia „obywatel” w	Zna pojęcia związane z tematem.	Przedstawia sposoby i przyczyny recepcji	Dostrzega i charakteryzuje	Podaje przykłady literackich wzorców	Dokonuje samodzielnej analizy recepcji pojęcia

	późniejszych epokach.		antycznego pojęcia obywatelstwa w późniejszych epokach.	repcję antycznego obywatelstwa w późniejszych epokach; omawia obraz obywatela w polskiej publicystyce w późniejszych epokach.	postaw obywatelskich w epoce nowożytnej; charakteryzuje wzór polskiego obywatela i dokonuje oceny postaw obywatelskich w późniejszych epokach.	obywatela, wskazując konsekwencje społeczne; posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej i źródeł.
30.	Podsumowanie wiadomości.					

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

WĄTEK EPOKOWY – ŚREDNIOWIECZE

Temat (rozumiany jako lekcja)	Dopuszczający Uczeń:	Dostateczny Uczeń:	Dobry Uczeń:	Bardzo dobry Uczeń:	Celujący Uczeń:
1. Grupy językowe w Europie i proces ich powstawania	Wymienia grupy językowe w Europie, podaje przykłady słów podobnych w różnych językach. Zna pojęcia związane z tematem.	Wskazuje przyczyny podziału na grupy językowe. Wyjaśnia określenia <i>język żywy</i> i <i>język martwy</i> oraz podaje ich przykłady.	Omawia proces latynizacji w średniowiecznej Europie i wskazuje jego konsekwencje językowe na współczesnych przykładach. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Określa wpływ ekspansji politycznej, gospodarczej lub kulturalnej na rozprzestrzenianie się języków, podaje przykłady takiego oddziaływania w średniowieczu.	Podaje różne teorie dotyczące genezy języków narodowych. Posługuje się wiedzą pozaźródłową.
2. Wpływ cywilizacyjnego kręgu islamskiego na Europę w średniowieczu	Wskazuje na mapie kolebkę Arabów. Wymienia najważniejsze osiągnięcia kultury arabskiej. Zna pojęcia związane z tematem.	Przedstawia drogi, jakimi wynalazki i odkrycia arabskie przenikały do Europy. Wskazuje najważniejsze cechy kultury arabskiej.	Ocenia wpływ islamu na kształtowanie się kultury arabskiej. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Definiuje stosunek islamu do studiowanych przez Arabów dzieł starożytnych filozofów. Charakteryzuje wpływ kultury islamu na kulturę europejską.	Dokonuje samodzielnej i krytycznej analizy dostępnych źródeł. Posługuje się logicznymi i samodzielnymi wysuniętymi argumentami.

3. Hiszpania, Al Andalus, Sefarad	Określa warunki naturalne Półwyspu Iberyjskiego. Wymienia przejawy współistnienia chrześcijan, muzułmanów i żydów w Hiszpanii średniowiecznej.	Wskazuje przyczyny i zasięg arabskiego podboju Iberii. Przedstawia w sposób syntetyczny proces współistnienia przedstawicieli trzech religii w Hiszpanii.	Przedstawia w sposób analityczny proces współistnienia przedstawicieli trzech religii w Hiszpanii. Ocenia wpływ różnych kultur na średniowieczną Europę. Sprawnie posługuje się mapą historyczną	Dokonuje pełnej charakterystyki omawianego problemu. Opisuje osiągnięcia przedstawicieli każdej z kultur występujących w Hiszpanii w średniowieczu.	Podaje współczesne przykłady współistnienia wyznawców trzech wielkich religii w różnych regionach świata, dokonując ich analizy oraz oceny.
4. Średniowieczny antyjudazm europejski	Wymienia przyczyny antyjudazmu europejskiego w średniowieczu. Zna pojęcia związane z tematem.	Określa stosunek chrześcijaństwa średniowiecznego do judaizmu. Przedstawia genezę antyjudazmu średniowiecznego i jego przejawy.	Omawia stereotypowe postrzeganie Żydów w średniowieczu. Wymienia procesy inkwizycyjne wyznawców judaizmu. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Przedstawia konsekwencje izolacji społeczności żydowskiej w średniowieczu. Dokonuje samodzielnych ocen omawianych wydarzeń.	Wskazuje na konsekwencje postaw antyjudajstycznych w następnych epokach. Dokonuje pełnej charakterystyki problemu, odwołując się do źródeł. Posługuje się wiedzą pozaźródłową.
5. W obronie wiary, słabych i uciśnionych – etos rycerski	Wyjaśnia pojęcie etosu rycerskiego i wskazuje jego najważniejsze cechy.	Dokonuje pełnej charakterystyki etosu. Przedstawia przykłady literackie i ikonograficzne ze średniowiecza propagujące etos rycerski.	Charakteryzuje wzorce zachowań i postaci uznawane za idealnych rycerzy;. Wymienia przyczyny upadku etosu rycerskiego;.	Dokonuje charakterystyki przykładów literackich i ikonograficznych ze średniowiecza propagujących etos rycerski.	Samodzielnie omawia percepcję etosu rycerskiego w późniejszych epokach. Dokonuje pełnej charakterystyki problemu, odwołując się do źródeł.
6. W obronie wiary, słabych i uciśnionych – wojny sprawiedliwe i niesprawiedliwe w średniowieczu	Wyjaśnia pojęcia wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej. Podaje przykłady wojen sprawiedliwych i niesprawiedliwych w średniowieczu. Rozumie pojęcia <i>wojna sprawiedliwa</i> , <i>wojna niesprawiedliwa</i> .	Wskazuje przyczyny wojen i ich zasięg w średniowieczu, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych podokresów tej epoki. Przedstawia genezę pojęcia wojny sprawiedliwej w średniowieczu.	Zna rozwój idei wojny „w obronie chrześcijaństwa”. Wymienia regulacje prawne dotyczące prowadzenia wojen w późnym średniowieczu. Posługuje się pojęciami <i>Treuga Dei</i> , <i>kontrybucja</i> , <i>krucjata</i> .	Dokonuje pełnej charakterystyki idei wojny sprawiedliwej w średniowieczu, odwołując się do tekstów źródłowych.	Stosuje wiedzę pozaźródłową dokonując samodzielnej oceny omawianych zagadnień. Samodzielnie charakteryzuje problem, na wybranych przykładach.
7. „Swoi” i „obcy” w okresie krucjat	Wymienia pojedyncze przykłady krucjat. Rozumie pojęcia <i>swój</i> i <i>obcy</i> w dobie wypraw krzyżowych.	Dostrzega charakter świętej wojny w średniowieczu. Przedstawia genezę i przebieg wypraw krzyżowych. Zna i rozumie pojęcia <i>herezja</i> , <i>krucjata</i> , <i>rekonkwista</i> , <i>dogmat</i> .	Charakteryzuje stosunki między chrześcijaństwem i islamem w przededniu krucjat i w trakcie ich trwania. Omawia charakter świętej wojny w średniowieczu. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Przedstawia w sposób analityczny problem świętej wojny w średniowieczu z punktu widzenia islamu i chrześcijaństwa.	Wskazuje konsekwencje prowadzenia świętych wojen w średniowieczu oraz dokonuje samodzielnej oceny. Posługuje się własnymi logicznymi argumentami.
8. Powtórzenie wiadomości					
9. Praca klasowa	Według ustalonej punktacji				
10. Role kobiet i mężczyzn w społeczeństwie	Wskazuje rolę kobiet i mężczyzn oraz rodziny w społeczeństwie	Przedstawia role i znaczenie kobiet i mężczyzn w gospodarce średniowiecza.	Charakteryzuje wizerunek kobiety w kulturze europejskiego średniowiecza; przedstawia model	Charakteryzuje pozycję kobiety i mężczyzn w średniowiecznej rodzinie i społeczeństwie,	Samodzielnie charakteryzuje problem, na wybranych przykładach. Posiada informacje znacznie

średniowiecznym	średniowiecznym.		średniowiecznej rodziny wielopokoleniowej.	dokonując ocen i odwołując się do źródeł. Charakteryzuje poglądy myślicieli epoki na rolę kobiety i mężczyzny.	wykraczające poza treści podstawy programowej, przedstawia je w sposób spójny, posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej i źródeł.
11. Wpływ kultury arabskiej i prowansalskiej na europejski model miłości dworskiej. Trwałość modelu	Wymienia ośrodki kultury dworskiej.	Wskazuje cechy modelu miłości dworskiej. Charakteryzuje wizerunek kobiety w romansach rycerskich.	Przedstawia cechy i genezę literatury prowansalskiej. Opisuje działalność trubadurów, truwerów, minnesingerów. Ukazuje wpływ kultury arabskiej na ideał miłości dworskiej.	Dokonuje analizy przykładów literatury pięknej opisującej miłość dworską, wskazuje na przyczyny trwałości modelu miłości dworskiej.	Posługuje się wiedzą pozaźródłową, przedstawiając własne wnioski podczas dyskusji. Samodzielnie charakteryzuje problem, na wybranych przykładach.
12. Powstanie i struktura uniwersytetów	Przedstawia genezę uniwersytetów; wyjaśnia pojęcie <i>uniwersytet</i> .	Omawia proces rozwoju idei uniwersyteckiej w średniowieczu. Podaje przykłady uniwersytetów powstałych w epoce.	Charakteryzuje organizację pierwszych uniwersytetów włoskich; przedstawia charakterystykę scholastyki i sztuk wyzwolonych;	Dostrzega konsekwencje rozwoju uniwersytetów; wskazuje rolę uniwersytetów w rozwoju humanizmu, Wskazuje rolę jaką odegrali uczeni w epoce;	Samodzielnie i w sposób krytyczny analizuje źródła historyczne, omawia wpływ antycznych wzorców na wychowanie młodzieży;
13. Trwałość idei uniwersytetu	Rozumie na czym polega trwałość idei uniwersytetów, podaje pojedyncze przykłady współczesnych uniwersytetów;	Wyjaśnia przyczyny trwałości idei uniwersyteckiej; podaje jej pojedyncze cechy;	Określa wpływ rozwoju uniwersytetów na naukę epoki średniowiecza. Podaje przykłady tradycji uniwersyteckich.	Dokonuje porównania współczesnej organizacji uniwersytetów z uniwersytetami średniowiecznymi.	Samodzielnie analizuje źródła, posługuje się wiedzą pozaźródłową. Dokonuje samodzielnych ocen omawianych procesów, uwzględniając ich podłoże społeczne, polityczne i kulturowe.
14. Katedra gotycka jako tekst kultury	Omawia polityczną i społeczną rolę Kościoła rzymskiego w po rozpadzie Imperium Rzymskiego. Zna i rozumie pojęcia <i>styl romański</i> , <i>styl gotycki</i> .	Charakteryzuje sztukę romańską i gotycką. Przedstawia znaczenie wizualizacji w katedrach gotyckich i romańskich kościołach. Zna i rozumie pojęcia <i>biblia pauperum</i> , <i>renesans karoliński</i> , <i>trivium</i> , <i>quadrivium</i> , <i>minuskuła karolińska</i> .	Dostrzega gospodarczą i kulturową rolę średniowiecznych klasztorów. Opisuje uniwersalizm kultury w okresie rozkwitu średniowiecza na Zachodzie. Zna i rozumie pojęcia <i>Respublica christiana</i> , <i>latinitas</i> .	Dokonuje pełnej charakterystyki sztuki wizualnej doby średniowiecza, wskazując na konkretnych przykładach zastosowanie jej przekazu.	Wymienia regionalne zabytki architektury romańskiej i gotyckiej oraz samodzielnie omawia ich przekaz ideowy i ikonograficzny.
15. Powtórzenie wiadomości					
16. Praca klasowa	Według ustalonej punktacji				
17. <i>Credere</i> znaczy <i>ufać</i>. Gospodarka średniowieczna	Wskazuje etapy rozwoju gospodarki średniowiecznej. Zna i rozumie pojęcia <i>dwupółowka</i> , <i>trójpółowka</i> , <i>kolonizacja niemiecka</i> , <i>pańszczyzna</i> , <i>czynsz</i> .	Dokonuje ogólnej charakterystyki gospodarki średniowiecznej zna i rozumie pojęcia <i>kredyt</i> , <i>lichwa</i> , <i>nakład</i> , <i>manufaktura</i> .	Przedstawia instytucje finansowe oraz organizacje rzemieślnicze i kupieckie w średniowieczu – początki banków. Wskazuje najważniejsze szlaki handlowe w dobie średniowiecza. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Omawia znaczenie i genezę lichwy i kredytu w średniowieczu. Potrafi analizować i interpretować źródła.	Zajmuje stanowisko w dyskusji. Formułuje samodzielne opinie i sądy, popiera je argumentami.
18. Feudalizm	Przedstawia podstawowe zasady feudalizmu. Zna i rozumie pojęcia <i>feudalizm</i> , <i>wasal</i> , <i>lenno</i> , <i>senior</i> .	Przedstawia genezę feudalizmu. Wskazuje na konsekwencje społeczne feudalizmu w średniowieczu.	Przedstawia konsekwencje społeczne i polityczne feudalizmu w średniowieczu i następnych epokach.	Określa procesy refeudalizacyjne i defeudalizacyjne w Europie w epoce nowożytnej oraz ich konsekwencje.	Swobodnie posługuje się terminologią związaną z tematem feudalizmu. Na wybranych przykładach ocenia feudalizm ,

		Zna i rozumie pojęcia <i>feudał, suweren, suzeren, renta feudalna, immunitet</i> .	Zna i rozumie pojęcia <i>primogenitura, beneficjum, alodium</i> .	Wymienia przykłady stosowania praw feudalnych w następnych epokach.	zwracając uwagę na jego pozytywne i negatywne aspekty.
19. Ekonomiczna rola Kościoła w średniowieczu	Zna podstawowe pojęcia związane z tematem, potrafi je stosować w kontekście omawianych treści.	Przedstawia rolę zakonów w rozwoju gospodarczym.	Wyjaśnia znaczenie działalności Kościoła na polu ekonomicznym w pierwszych wiekach po upadku Imperium Rzymskiego.	Wyjaśnia stosunek Kościoła do bogactwa i bogacenia się oraz lichwy w średniowieczu. Potrafi analizować i interpretować źródła.	Zajmuje stanowisko w dyskusji, formułuje samodzielne opinie i sądy, popiera je argumentami.
20. Miasto w średniowieczu	Przedstawia genezę miast w średniowieczu.	Opisuje proces lokacji na prawie niemieckim. Potrafi wskazać miasta powstałe na prawie niemieckim i wymienić ich charakterystyczne cechy.	Omawia zakres władzy wójta i ławy miejskiej w średniowieczu. Przedstawia przywileje miejskie i patrycjuszowskie.	Dokonuje pełnej charakterystyki zakresu władzy samorządu miejskiego w średniowiecznym mieście. Potrafi analizować i interpretować źródła.	Dokonuje samodzielnej oceny pozycji mieszczaństwa w średniowieczu, odwołując się do wiedzy pozaźródłowej oraz źródeł. Ocenia, na wybranych przykładach, rolę samorządu miejskiego.
21. Cesarz, papież, król	Rozróżnia zakres władzy cesarza, papieża i króla. Zna i stosuje pojęcia <i>biskup, monarchia patrymonialna</i> .	Przedstawia zakres władzy papieskiej, cesarskiej i królewskiej w średniowieczu oraz charakter władzy papieskiej w średniowieczu. Zna i stosuje pojęcia <i>patriarcha, synod, sobór, dogmat, herezja, schizma, zasady senioratu i pryncypatu</i> .	Opisuje stosunki między poszczególnymi władzami w średniowieczu, odwołując się do konkretnych przykładów. Wyjaśnia pojęcie <i>uniwersalizm papieski i cesarski</i> .	Dokonuje charakterystyki polityki międzynarodowej w średniowieczu, wykazując kompetencje poszczególnych władz.	Potrafi omówić stosunki między papiestwem i cesarstwem niemieckim, podając własny punkt widzenia na sprawy z tym związane. Ocenia ideę odbudowy cesarstwa rzymskiego w epoce średniowiecznej, odwołując się do źródeł.
22. Kształtowanie się państwa polskiego	Wymienia władców z dynastii piastowskiej. Pamięta datę 966 r. Wymienia czynniki, które zadecydowały o przyjęciu przez Mieszka I chrześcijaństwa.	Omawia koncepcje władzy książęcej i królewskiej we wczesnym średniowieczu. Przedstawia podstawowe fakty dotyczące panowania wybranych władców dynastii piastowskiej.	Dostrzega wewnętrzne i międzynarodowe konsekwencje przyjęcia chrztu przez państwo polskie. Charakteryzuje wpływ stosunków z sąsiadami na przemiany koncepcji ustrojowych w monarchii piastowskiej. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Wskazuje na procesy przemiany koncepcji państwa i władzy w państwie piastowskim, odwołując się do konkretnych przykładów i postaci. Na podstawie mapy omawia rozwój terytorialny państwa piastowskiego.	Samodzielnie charakteryzuje, na wybranych przykładach, odwołując się do źródeł, koncepcje polityczne władców z dynastii piastowskiej.
23. Rola Kościoła w budowie państwa polskiego	Wymienia postacie ludzi Kościoła, którzy przyczynili się do budowy polskiej państwowości. Posługuje się pojęciami <i>biskup, inwestytura, opactwo, konkordat</i> .	Omawia budowanie administracji kościelnej na ziemiach polskich w X-XI w. (rozwój terytorialny i instytucjonalny). Wskazuje obszary życia, na których rozwój wpływ miał Kościół. Wymienia średniowieczne klasztory i inne ośrodki kultury chrześcijańskiej w regionie.	Dokonuje charakterystyki działalności m.in. biskupa Jordana, biskupa Ungera, Radzyna Gaudentego, Świętego Wojciecha, Świętego Stanisława, biskupa Jakuba Świnki. Podaje przykłady politycznego, społecznego, kulturalnego i gospodarczego oddziaływania Kościoła w średniowieczu. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Omawia wpływ Kościoła na kształtowanie kultury średniowiecznej Polski. Dostrzega wpływ średniowiecznych klasztorów i innych ośrodków na rozwój kultury chrześcijańskiej w regionie. Wskazuje rolę, jaką odegrali ludzie Kościoła w budowie państwowości polskiej. Swobodnie posługuje się terminologią dotyczącą tematu. Potrafi analizować i	Dokonuje samodzielnej analizy omawianego tematu na podstawie wiedzy z literatury uzupełniającej i źródeł. Ocenia, na wybranych przykładach, zwracając uwagę na pozytywne i negatywne aspekty, rolę ludzi Kościoła w budowie państwa polskiego. Zajmuje stanowisko w dyskusji i samodzielnie argumentuje. Dokonuje samodzielnych ocen.

				interpretować źródła.	
24. Podsumowanie wiadomości					

Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu *Historia i społeczeństwo. Dziedzictwo epok* dla szkoły ponadgimnazjalnej, uwzględniający kształcone umiejętności i treści podstawy programowej

WĄTEK TEMATYCZNY – Europa i świat

Temat (rozumiany jako lekcja)	Dopuszczający Uczeń:	Dostateczny Uczeń:	Dobry Uczeń:	Bardzo dobry Uczeń:	Celujący Uczeń:
1. Warunki naturalne Morza Śródziemnego i pierwsze cywilizacje	Wie, że we współczesnym świecie są obecne przejawy greckiej i rzymskiej tradycji i kultury, potrafi podać ich przykłady; umiejscawia w czasie i przestrzeni cywilizację starożytnej Grecji oraz Rzymu.	Dostrzega różnorodność językową cywilizacji basenu Morza Śródziemnego; opisuje wydarzenia związane z wielką kolonizacją grecką jako przykład ekspansji politycznej, gospodarczej i kulturalnej cywilizacji śródziemnomorskiej.	Przedstawia przykłady zapożyczeń dorobku cywilizacyjnego wśród ludów śródziemnomorskich; wymienia główne cechy kultury minojskiej i mykeńskiej; charakteryzuje wkład Fenicjan w obszar śródziemnomorski; potrafi analizować źródła; sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Dostrzega przenikanie się wpływów różnych kultur we współczesnym świecie; wyjaśnia rolę Aleksandra Macedońskiego w procesie rozprzestrzeniania kultury greckiej; wymienia osiągnięcia cywilizacji basenu Morza Śródziemnego, które są stosowane do dzisiaj; swobodnie posługuje się terminologią dotyczącą tematu.	Dokonuje samodzielnej oceny; wymienia wyznaczniki antycznej cywilizacji i kultury; dostrzega zależności między kulturą i nauką a innymi dziedzinami życia społeczno-politycznego; wykorzystuje wiadomości i odwołuje się do literatury uzupełniającej i źródeł.
2. Ekspansja rzymska	Wymienia przyczyny ekspansji rzymskiej; zna podstawowe pojęcia związane z tematem.	Omawia podboje rzymskie w czasach cesarstwa; wyjaśnia postawy Rzymian wobec ludów podbitych; lokalizuje w czasie i przestrzeni zasięg ekspansji rzymskiej w rejonie Morza Śródziemnego.	Charakteryzuje przebieg i znaczenie podbojów Rzymian w okresie IV–I w. p.n.e. (wojny punickie, ekspansja w basenie Morza Śródziemnego, zajęcie Półwyspu Iberyjskiego) oraz w okresie cesarstwa rzymskiego.	Wskazuje przyczyny identyfikacji podbitych ludów z kulturą rzymską; omawia proces romanizacji i wskazuje jego przykłady.	Samodzielnie ocenia stosunek Rzymian do narodów podbitych; analizuje źródła; posługuje się wiedzą pozaźródłową.

3. Wpływ cywilizacyjnego kręgu islamskiego na Europę w średniowieczu	Wskazuje na mapie kolebkę Arabów. Wymienia najważniejsze osiągnięcia kultury arabskiej. Zna pojęcia związane z tematem.	Przedstawia drogi, jakimi wynalazki i odkrycia arabskie przenikały do Europy. Wskazuje najważniejsze cechy kultury arabskiej.	Ocenia wpływ islamu na kształtowanie się kultury arabskiej. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Definiuje stosunek islamu do studiowanych przez Arabów dzieł starożytnych filozofów. Charakteryzuje wpływ kultury islamu na kulturę europejską.	Dokonuje samodzielnej i krytycznej analizy dostępnych źródeł. Posługuje się logicznymi i samodzielnie wysuniętymi argumentami.
4. Hiszpania, Al Andalus, Sefarad	Określa warunki naturalne Półwyspu Iberyjskiego. Wymienia przejawy współistnienia chrześcijan, muzułmanów i żydów w Hiszpanii średniowiecznej.	Wskazuje przyczyny i zasięg arabskiego podboju Iberii. Przedstawia w sposób syntetyczny proces współistnienia przedstawicieli trzech religii w Hiszpanii.	Przedstawia w sposób analityczny proces współistnienia przedstawicieli trzech religii w Hiszpanii. Ocenia wpływ różnych kultur na średniowieczną Europę. Sprawnie posługuje się mapą historyczną	Dokonuje pełnej charakterystyki omawianego problemu. Opisuje osiągnięcia przedstawicieli każdej z kultur występujących w Hiszpanii w średniowieczu.	Podaje współczesne przykłady współistnienia wyznawców trzech wielkich religii w różnych regionach świata, dokonując ich analizy oraz oceny.
5. Lekcja powtórzeniowa					
6. Praca klasowa	wg punktacji				
7. Zamorska ekspansja Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej	Lokalizuje w czasie omawiane epoki. Wymienia pojedyncze przykłady społecznych, ekonomicznych przyczyn zamorskiej ekspansji Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej.	Charakteryzuje wyobrażenia o kształcie Ziemi i rozmieszczeniu kontynentów w średniowiecznej Europie. Wskazuje na mapie najważniejsze kierunki wypraw odkrywczych. Zna i rozumie pojęcia <i>mapa mentalna</i> , <i>astrolabium</i> , <i>Laska św. Jakuba</i> , <i>kwadrant</i> .	Wyjaśnia społeczne, ekonomiczne i kulturowe przyczyny zamorskiej ekspansji Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Omawia wpływ Pisma Świętego i nauczania Kościoła na wyobrażenie świata. Charakteryzuje postęp techniczny umożliwiający żeglugę oceaniczną (mapy, przyrządów nawigacyjnych, ożaglowanie i budowa statków).	Charakteryzuje poglądy przedstawicieli nauki antycznej i średniowiecznej na budowę wszechświata.
8. Wielcy podróżnicy późnego średniowiecza i nowożytności	Lokalizuje w przestrzeni szlaki wypraw. Zna pojęcia związane z tematem.	Omawia poszukiwania drogi do Indii i wyprawy Bartłomieja Diasa, Vasco da Gamy, Pedra Cabrala, Krzysztofa Kolumba.	Opisuje wyprawy na ziemie opanowane przez Mongołów (Jan di Piano Carpini, brat Benedykt Polak, Marco Polo). Charakteryzuje wyprawę Ferdynanda Magellana – pierwszą podróż dookoła świata. Opisuje wyprawy Jamesa Cooka.	Zna polskie ślady wyprawy Michała Piotra Boyma, Maurycego Beniowskiego. Dokonuje charakterystyki Abu Abdallaha Muhammada Ibn Battuty.	Wskazuje przykłady i motywy aktywności podróżniczej. Wykazuje się znajomością relacji z podróży. Posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej i źródeł.

9. Polityka Europy wobec Chin, Indii i Japonii w XIX wieku	Zna i posługuje się terminologią niezbędną do opisanie problemu. Lokalizuje na mapie Indie, Chiny i Japonię. Wyjaśnia pojęcie <i>kolonia</i> .	Opisuje politykę Europy wobec Chin, Indii i Japonii w XIX wieku. Zna i rozumie pojęcia <i>dyplomacja kanonierek, metropolia, kolonia</i> .	Omawia wpływ rządów europejskich na politykę wewnętrzną i zagraniczną państw azjatyckich. Wskazuje konsekwencje polityki prowadzonej przez metropolie europejskie. Sprawnie posługuje się mapą historyczną. Omawia zainteresowanie sztuką japońską i chińską w XVII i XVIII wieku oraz kolekcjonerstwem w XIX wieku.	Przedstawia w sposób analityczny pełną charakterystykę polityki kolonialnej państw europejskich wobec Indii, Chin i Japonii, odnosząc się do wskazanych źródeł. Ocenia znaczenie odkrycia kultur Chin, Indii i Japonii dla cywilizacji europejskiej.	Podaje współczesne przykłady ingerencji państw europejskich oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki w politykę innych państw i dokonuje samodzielnej oceny tego problemu.
10. Rola kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonialnych	Wymienia przykłady ekspedycji naukowych, wojskowych, misyjnych w XIX wieku. Wskazuje na mapie kolonie i imperia kolonialne różnych państw europejskich	Charakteryzuje metody eksploatacji kolonii przez metropolie europejskie. Wymienia najważniejsze wojny o kolonie.	Przedstawia podłoże ekonomiczne, społeczne i ideologiczne kolonializmu XIX-wiecznego. Wymienia i charakteryzuje konsekwencje kolonializmu. Sprawnie posługuje się mapą historyczną.	Przedstawia stanowiska w ocenie kolonializmu. Dokonuje pełnej charakterystyki roli kolonializmu dla Europy i terytoriów kolonizowanych.	Dokonuje samodzielnej i krytycznej oceny kolonializmu, wykorzystując wiedzę pozatrudtową.
11. Lekcja powtórzeniowa	wg punktacji				
12. Praca klasowa					
13. Kontakty i stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w XX w.	Wymienia przykłady kontaktów i stosunków USA i Europy w XX wieku, lokalizuje je w czasie. Dostrzega ich różnice (gospodarcze, polityczne, kulturalne).	Charakteryzuje kontakty i stosunki Europy i USA podczas II wojny światowej (Lend-Lease Act, Karta Atlantycka, włączenie USA do wojny, konferencje Wielkiej Trójki). Posługuje się pojęciami <i>Plan Marshalla, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego</i> .	Charakteryzuje kontakty USA i Europy podczas I wojny światowej. Omawia kontakty oraz stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w okresie międzywojennym. Posługuje się pojęciami <i>doktryna Monroego i doktryna Roosevelta, plan Marshalla, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego</i> .	Omawia kontakty oraz stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w okresie powojennym. Omawia cechy rywalizacji amerykańsko-radzieckiej w okresie zimnej wojny. Wymienia procesy rozbrojeniowe.	Samodzielnie charakteryzuje powiązania kulturalne, polityczne i gospodarcze USA i Europy w XX wieku, dokonuje ich ocen.
14. Liberalizacja światowego handlu i jej konsekwencje.	Charakteryzuje najważniejsze cechy rewolucji przemysłowej w Anglii. Lokalizuje ją w czasie. Wskazuje organizacje ekonomiczne o zasięgu globalnym - Światowa Organizacja Handlu.	Wymienia cechy gospodarki światowej po I wojnie światowej. Charakteryzuje wielki kryzys gospodarczy i sposoby walki z nim – New Deal. Zna i rozumie pojęcia <i>kapitalizm monopolistyczny, monopol, protekcjonizm, interwencjonizm</i> .	Wymienia etapy rozwoju liberalizmu XIX-wiecznego. Wie, czym była Liga Przeciw Ustawom Zbożowym (<i>Anti-Corn League</i>) i wyjaśnia jej znaczenie dla wolnego handlu. Wymienia konsekwencje liberalizacji handlu. Zna i rozumie pojęcia <i>merkantylizm, fizjokratyzm, neoliberalizm</i> .	Wyjaśnia pojęcie liberalizmu ekonomicznego. Omawia proces liberalizacji po II wojnie światowej – zna pojęcia <i>reganomika</i> oraz <i>thatcheryzm</i> . Charakteryzuje działalność i osiągnięcia Francois Quesnaya, Adama Smitha, Davida Ricardo, Johna Maynarda Keynesa.	Samodzielnie wyjaśnia podłoże historyczne liberalizacji handlu, merkantylizmu i fizjokratyzmu. Posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej i wiedzą źródłową.
15. Podsumowanie					

